

УДК 656.073:658.153

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАМОВНИКІВ ПОСЛУГ З ТРАНСПОРТУВАННЯ ВАНТАЖІВ

Дубровська Є. В., асистент (ХДТУБА)

Під впливом глобальної фінансової кризи, нестабільності у політиці й економіці, загострення конкурентної боротьби, інфляційних та інтеграційних процесів зростає нестабільність ринкових відносин між суб'єктами господарювання, погіршується платіжна дисципліна. Необхідною умовою подальшого функціонування підприємства в означеному середовищі є ефективне управління дебіторською заборгованістю, що забезпечується своєчасним її повернення та попередженням виникнення безнадійних боргів. За таких умов особливої актуальності набувають питання щодо формування стандартів оцінки замовників послуг з транспортування вантажів.

Вирішення вищезазначеної проблематики визначає необхідність та доцільність розробки комплексного підходу щодо оцінки кредитоспроможності замовників послуг з транспортування вантажів, що адаптований до можливостей підприємств вантажного автотранспорту та дозволить суттєво знизити ризик прийняття необґрунтованих та некоректних рішень щодо надання відстрочки платежу. Під комплексним підходом пропонуємо розуміти методикою оцінки кредитоспроможності замовників послуг з транспортування вантажів, що базується на послідовному аналізі кількісних та якісних параметрів й дозволяє встановити клас кредитоспроможності замовників. Оцінка кількісних параметрів кредитоспроможності контрагентів дозволяє оцінити здатність контрагента своєчасно та в повному обсязі виконувати свої боргові зобов'язання. Ґрунтуючись на дослідженнях вчених та практиків з даної проблематики, в основу оцінки кількісних параметрів покладено наступні групи показників фінансового стану, що відповідають нижчепереліченим напрямкам аналізу: ліквідності; фінансової стійкості; ділової активності та рентабельності. Визначення класу кредитоспроможності передбачає здійснення оцінки й якісних параметрів, а саме: кредитної історії (дозволяє оцінити своєчасність виконання підприємством-дебітором зобов'язань); ділової репутації (дозволяє оцінити порядність, відповідальність, професійні та управлінські здібності підприємства-замовника послуг з

транспортування вантажів, встановити наявність фактів причетності до судових справ, наявність факту навмисного ухилення від виконання зобов'язань); тривалості господарських відносин; терміну функціонування контрагента за поточним профілем діяльності, що дозволить поглибити аналіз і розширити інформаційну базу та послугу підґрунтям для обґрунтованого присвоєння класу кредитоспроможності контрагенту.

Для кількісної оцінки рівня реалізації кожного параметру може використовуватися шкала балів, за якою максимальна сума оцінки кожного параметру не перевищує 20 балів. В залежності від кількості отриманих балів, що ранжуються в діапазоні від 0 до 100 балів, контрагенту присвоюється клас кредитоспроможності.

Оцінка кредитоспроможності контрагентів підприємств вантажного автотранспорту за запропонованою методикою дозволить визначити клас кредитоспроможності, який характеризує рівень кредитного ризику, для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо розміру та строку відстрочки платежу, умов страхування, системи штрафних санкцій.

УДК 651:004, 330.47

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Єрмоленко О.А. ст.викладач (УкрДАЗТ)

Своєчасне прийняття ефективних господарських рішень на промисловому підприємстві неможливо уявити без комплексу комп'ютерних систем, які забезпечують цей процес. Активізація суспільного виробництва, створення і впровадження новітніх технологій поставили за необхідність впровадження адекватних інформаційних систем. Реформування промислового виробництва в Україні актуалізувало процеси розроблення й застосування інформаційних систем для організаційного проектування суб'єктів підприємницької діяльності. Дослідження процесів функціонування інформаційних систем, а також розроблення методів застосування таких систем при організаційному проектуванні призводять до необхідності розгляду новітніх складових теорії, методології та практики інформаційного забезпечення організації ефективної діяльності підприємств. Це пов'язано з тим, що організаційне проектування підприємства у більшості випадків передбачає формування його організаційної

структури, встановлення характеру та технології взаємозв'язків між структурними підрозділами, визначення регламентів діяльності складових елементів підприємства, оптимізацію документальних та інформаційних потоків тощо. У цій сукупності робіт найскладнішим виявляється здійснення оптимізації інформаційних потоків підприємства, що супроводжують його матеріальні потоки, документальні носії, технологічні процеси та господарські рішення. Це значно звужує область удосконалення інформаційної системи окремо для кожного підприємства, але й збільшує можливості організаційного проектування в аспекті раціоналізації здійснення бізнес-процесів та зниження трансакційних витрат суб'єкта господарювання.

При організаційному проектуванні підприємства встановлення параметрів його інформаційної системи має велике значення, особливо у контексті періодичності обробки й складання документів. Знання часових характеристик потоків інформації дозволяє більш рівномірно розподілити навантаження працівників і забезпечити чітку й безперебійну їх роботу.

Аналіз параметрів інформаційних потоків підприємств дає можливість встановити, що наявність великого обсягу документообігу, який майже цілком замикається в одному ієрархічному рівні, свідчить про те, що на цьому рівні надмірно виражена функціональна складова діяльності. При цьому, кожне з функціональних підрозділів рівня – досить автономно функціонує, щоб мати право на формування документів. У таких випадках при організаційному проектуванні переглядається ступінь централізації прийняття рішень, чим знижується функціональність окремих документоутворюючих підрозділів.

Дослідження потоків економічної інформації на рівні показників дозволяє виявити низку недоліків в організації праці та управління на підприємстві, які дуже важко визначити іншим шляхом. Обстеження промислових підприємств України показали, що на значній більшості підприємств майже повсюдно недосконало організація підготовки й обробки облікової інформації в системі оперативного управління виробничими процесами. Це вказує на низький рівень організації діяльності цих суб'єктів господарювання й орієнтує проєктантів на необхідність упровадження хоча б окремих локальних організаційних рішень.

Розроблення й упровадження удосконаленої інформаційної мови, сформованої на основі матричного методу композиції показників, широке використання операційного методу ідентифікації інформаційних даних та моделювання інформаційних потоків на основі поєднання операційного й лінгвістичного аналізу спрощує

процеси обробки інформації і прискорює швидкість функціонування комп'ютеризованих систем. Така оптимізація інформаційних систем підвищує рівень організації на підприємстві й значно знижують трудовитрати та трансакційні витрати на виробничих підприємствах.

УДК 330

ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Єфремов О.С., к.е.н., доцент (СНУ ім.В.Даля)

Розширення господарських зв'язків та міжнародна економічна кооперація зумовлюють постійне зростання транснаціональних потоків і міжнародного транзиту пасажирів та вантажів з метою вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, робочої сили тощо. В умовах розвиненої мережі шляхів сполучення в Україні, наявності великої кількості перевізників, реструктуризації залізничного транспорту України, широкого включення його в систему світових господарських зв'язків відбувається значне посилення конкуренції як в межах країни, так і на міжнародному ринку. Необхідно врахувати і той факт, що клієнти, в умовах наявності великої кількості перевізників, підвищують свої вимоги до якості та безпеки транспортного обслуговування.

Для повноцінного задоволення потреб споживачів на ринку необхідно, щоб залізниці України працювали у злагодженому синхронному режимі з більшою відповідальністю щодо дотримання графіків роботи. Все це поступово і неухильно змушуватиме залізничний транспорт працювати в режимі і на рівні функціонування міжнародних транспортних коридорів. Отже, рівень техніки, технології, організації, нормативно-правового забезпечення має відповідати міжнародному.

Однак статистичні дані останніх років свідчать про те, що залізничний транспорт відчуває гостру необхідність в підвищенні ефективності використання транспортних засобів, нарощувані техніко-експлуатаційних можливостей, удосконаленні рівня сервісного обслуговування. Все викликає не тільки необхідність активізації інноваційної діяльності, але й удосконалення методів її організації, зокрема інноваційного процесу.

Основним шляхом вирішення даної задачі є використання підприємствами залізничного транспорту удосконаленої моделі інноваційного процесу, яка: